

Karesuando 2013-04-18

Sametinget i Norge

Arbeidgrupper for norsk-svensk reinbeitekonvensjon

Ávjovárgeaidnu 50

NO-9730 Karasjok

Ang. konvention mellan Sverige och Norge om den gränsöverskridande renskötelsen

På mötet i Stjørdal, Norge, 5-7/4 2013 lämnade Könkämä sameby ett i all hast handskrivet dokument där samebyns ståndpunkter när det gäller förhandlingarna om en ny konvention mellan Sverige och Norge om den gränsöverskridande renskötelsen. Könkämä sameby vill med denna skrivelse mer ingående förklara ståndpunkterna som i Stjørdalsdokumentet endast är nedtecknade i punktform.

Dolpi konventionsområde

Könkämä sameby godtar Områdesprotokollet, med en liten anpassning till rådande förhållanden. Det gäller stängslet mellan Dolpi konventionsområde och Likka konventionsområde från Rostujávri till Rostohytta som enligt samebyns mening ska gå efter det befintliga stängslet söder om Rostueatnu (på Likka sidan av älven). Det befintliga stängslet som har denna sträckning, d.v.s. på södra sidan av Rostueatnu, är uppsatt av Lainiovuoma sameby. Med detta har Lainiovuoma bevisat att det är problemfritt att sätta upp renstängsel även innanför nationalparker. Därför finns det inga skäl att dra stängslet utanför nationalparksgränsen på nordsidan av Rostuetanu (på Dolpi sidan av älven) så som Områdesprotokollet föreskriver (s. 5). En stängseldragning på sydsidan av Rostueatnu är således endast en enkel anpassning till det förhållande som råder.

Trots att Könkämä sameby godtar Områdesprotokollet är det viktigt att poängtera att Könkämä sameby och dess medlemmar har sedvanerätt till renbete i Troms fylke även utanför Dolpi konventionsområde.

Saivomuotka konventionsområde

Könkämä sameby vill för det första slå fast att samebyn har sedvanerätt nedanför lappmarksgränsen i Sverige även utanför Saivomuotka konventionsområde.

För det andra är det helt klart att Saivomuotka konventionsområde ligger innanför Könkämä samebys betesområde (Betänkande avgivet i maj 2001 av svensk-norska renbeteskommissionen av år 1997, s. 104 och s. 105). Vittangi samebys hävdande av sedvanerätt i detta område äger således ingen giltighet. Låt oss förklara detta mer ingående.

Enligt 1946 års byordning har Vittangi sameby följande gränser:

I söder från lappmarksgränsen ovanför byn Kurkkio uppför Torne älv till Ounisjokis inflöde däri; i väster från Ounisjokis inflöde i Torne älv uppför Ounisjoki till Ylinen Ounisjärvi, därifrån landsvägen till Nedre Soppero färjställe, därifrån Lainio älv till Lannavaara, därifrån en rät linje över norra änden av Nunasvaara till södra änden av Jokujärvi; i norr en rät linje från södra änden av Jokujärvi till södra änden av Kultamajärvi, vidare en rät linje över Alanen Lehtolaki till Haljun-Rautujärvi, därifrån en rät linje till Jyryjärvi och därifrån efter Jyryjoki till lappmarksgränsen.

Ovanstående gränsdragning, ovanför lappmarksgränsen, var enligt byordningen fastställd. Under slutet av 1940-talet flyttade några renägarfamiljer från Könkämä lappby till Vittangi skogslappby. Betänkande avgivet av svensk-norska renbeteskommissionen av år 1964 beskriver detta enligt följande:

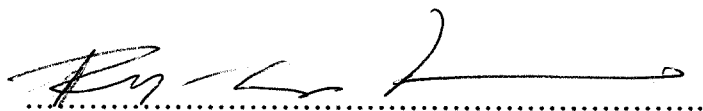
I samband med att ett par renägarfamiljer från Könkämä lappby under senare delen av 1940-talet upptogs som medlemmar i Vittangi skogslappby, överfördes det s.k. Pessinki-området till skogslappbyn. Området utnyttjades tidigare för vinterbetning av fjällrenar från Könkämä och Lainiovuoma lappbyar (1967, s. 212).

Att det flyttade renägarfamiljer från Könkämä lappby till Vittangi skogslappby innebär inte att de behöll den sedvanerätt som de hade som medlemmar i Könkämä lappby.

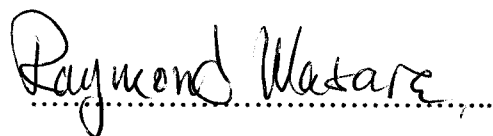
Det s.k. Pessinki-området överfördes till Vittangi skogslappby, men inte som en del av skogslappbyns fastställda betesområde (se bl.a. kartbilaga till Betänkande avgivet av svensk-norska renbeteskommissionen av år 1964). Tanken med detta förfarande var att de familjer som flyttade från Könkämä lappby till Vittangi skogslappby under en övergångstid skulle vänja sina renar till skogslandet året om på det område som överfördes från Könkämä lappby, d.v.s. Pessinki-området, och efter att renarna vant sig till skogslandet söka bete för sina renar innanför Vittangi skogslappbys gränsbestämda område (se citatet från byordningen här ovan).

Vittangi samebys gräns ovanför lappmarksgränsen fastställdes på 1990-talet. Någon ekonomisk ersättning eller nya betesområden för det överförda Pessinki-området har inte Könkämä sameby erhållit.

När det gäller Saivomuotka konventionsområde ställer Könkämä sameby också krav på det sätts upp stängsel runt området för att undvika sammanblandningar.

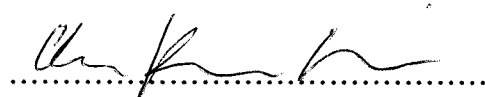
Per-Johannes Kuhmunen, vice ordf. Könkämä sameby

Raymond Wasara, styrelseledamot

Nils Vasara-Hammare, styrelseledamot

Ole-Henrik Nutti, suppl.

Kopia till Sametinget i Sverige